

START-UP ОСВІТА В ФОРМУВАННІ ІННОВАЦІЙНОГО МОЛОДІЖНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА

Сучасні інноваційні тенденції призводять до прискорення багатьох виробничих, банківських, освітніх, маркетингових підходів. Тому їх розвиток стає прерогативою для прогресу розвинутих країн. Дуже ефективно в цьому напрямку розвиваються США та посідають перше місце за кількістю стартапів. Індія знаходиться на другій позиції, Великобританія – на третій. Україна посідає 42 місце з загальною кількістю 196 стартапів[1]. В першу світову тисячу входять 7 українських стартапи, з котрих SendPulse має найбільший рейтинг.

Через те, що економічний розвиток України характеризується як навздогінний (зростання продуктивності відбувається через використання технологій, знань та інновацій та притаманний країнам з ринками, що формуються), то інвестиції в інноваційний розвиток освіти стають надзвичайно важливими.

Розглянемо детальніше витрати на освіту. Видатки державного бюджету зросли з 16,3 млрд грн до 28,8 млрд грн за період з 2013 р. до 2019 року [2]. За даними ООН показник зріс на 5,9% ВВП в порівнянні з 2012 роком. В той час середньосвітовий показник витрат на освіту складає 4,9% [3], а найбільше на освіту витрачають Норвегія (7,7%), Швейцарія (5,1%), Австралія (5,2%) [4].

Аналізуючи дані показники можна зазначити, що Україна за відносними показниками знаходиться на загальносвітовому рівні. В умовах існування додаткових оборонних витрат дані факти збільшують значущість освіти в економіці.

Сьогодні важливими підходами в освіті стають інноваційні. Саме вони можуть забезпечити високий якісний показник знань студента, розвинути пізнавальні уміння та навички, підвищити мотивацію до набуття та продукування нових знань, сприятимуть поширенню електронного світу та формуватимуть нові знання для побудови нового креативного інформаційнообізнаного суспільства з критичним мисленням. А для освітньої сфери сприятимуть професійному розвитку викладача, інтеграції до європейського педагогічного простору, пришвидшать якісний вимір результативності навчання. Найбільш популярними для виконання таких процесів виступають web-платформи задля вирішення кейсів, підготовки до ЗНО, вивчення мов, інтерактивні портали та мобільні додатки для надання додаткових можливостей під час вивчення матеріалу [5]. Поруч з тим сучасні підходи стверджують, що для підвищення

конкурентоспроможності кожної особи необхідним постає введення нового процесу в житті кожного громадянина та в освіті – «безперервного навчання» (Lifelong learning). Тому прогресивні університети прагнуть створити інноваційні проекти в освітньому процесі, вибудовують нові стратегії навчання, що наближають теоретичне навчання до існуючих реалій, впливаючи на формування навчальних планів та робочих програм.

Реалії XXI століття говорять про надзвичайну важливість формування стартапів, адже вони є результатом критичного мислення, охоплюють великий об'єм знань та надають можливість вплинути на розвиток економіки України. І майбутній підприємець повинен чітко розуміти з чим зіштовхнеться під час реалізації своїх підприємницьких ідей, які умовно можна поділити на 11 етапів (див.табл.1).

Таблиця 1

Еволюція розвитку стартапу

	Етапи	Пояснення	Показники
	Інновацій-на ідея	Поява ідеї	Наявність окремих думок, прототипів
	Рефлексія	Розвиток ідеї	
	Вибудова концепції	Формування команди однодумців, формування плану розвитку ідеї.	Правило фінансування «Family, Friends, Fools»
	Представлення ідеї	Пошук інвесторів	Звернення в акселератор, бізнес-інкубатор або пошук ресурсів для розвитку інноваційного підприємництва.
	Розробка продукта	Налагодження системи просування продукту, пошук джерел фінансування	Залучення бізнес-ангелів, інвестиційний компаній, що спеціалізуються на ранньому інвестуванні
	Апробація	Існує робоча модель, створено злагоджену команду з	Побудова стратегії просування проекту, оформлено

		розподілом функцій.	юридичну особу.
	Зростання	Компанія має завершений функціональний продукт, що приносить постійний прибуток.	Діюча компанія є популярною, приносить прибуток та займає вагоме місце на ринку.
	Розширення	Масштабування компанії	Відкриття нових магазинів, збільшення кількості та якості реклами.
	Зворотній зв'язок	Отримання інформації як від користувачів, так і від інвесторів.	Пошук інвестора, якому захочеться придбати контрольний пакет акцій
0	Промоція	Компанія починає випуск акцій, які приносять дохід її засновникам.	Висока окупність, висококваліфіковані фахівці, налагоджена робота
1	Прибуток	Отримання постійного прибутку	Зберігши невелику частку акцій, стартапер має можливість переорієнтуватися на інші проекти.

Університети є тією платформою, де студенти можуть спробувати реалізувати свої ідеї. Переважна більшість стартап-проектів в університетах триває 3-9 місяців. За основу беруться як існуючі кейси, що надаються компаніями-партнерами університетів, так і ідеї створення власного бізнесу та його просування.

Основою теоретично-практичних підходів при цьому повинно слугувати створення спеціальної платформи для спілкування, де пропонуються інтерактивні завдання, тренінги, майстер-класи, школи підприємництва, зустрічі з бізнес-лідерами, стартап-дні, бізнес-екскурсії, консультування менторами та різноманітні моделюючі бізнес-ігри.

Важливого значення набуває побудова екосистем, що буде об'єднувати підприємства, організації, стартап-студії, бізнес-ангелів, інвестиційні компанії [6] та університети. Найбільш значущі екосистеми світу знаходяться в Силіконовій долині, Нью-Йорку, Сінгапурі. Всі вони характеризуються довготривалістю розвитку, адже становлення ефективної екосистеми охоплює до 30-ти років. Виключенням став Пекін, в якому реформування вищої освіти почалось в 2010 році і

на сьогодні має більше 40 стартапів з капіталом більше 1 млрд доларів.

Українські реалії не мають таких значущих показників, проте зміни в освіті призводять до появи окремих елементів екосистеми, що вимагають стабільного мікроклімату, інвестиційної привабливості країни та розвитку підприємництва. Тому серед найбільш цікавих прикладів можна назвати Greencubator, 1991 Open Data Incubator, EGAP Challenge, iHUB та ін., які вже сьогодні позитивно впливають на інноваційний розвиток України.

Цікавим є досвід співпраці університету Rutgers в Нью-Джерсі (США) з організаціями державного та приватного секторів. Вони пропонують студентам вирішувати проблеми, з якими компанія зіштовхнулася, а також спільно зі студентськими командами приймають участь у реалізації ідей просування бізнес-продуктів. Поширеною є практика організації необхідної інфраструктури з наданням інформаційних, технічних та програмних засобів для роботи команд. В подальшому такі стартап-проекти за позитивних резолюцій виходять на національний рівень за рахунок державного та регіонального фінансування, формуючи при цьому потужну екосистему.

Не дивлячись на довготривалість побудови ефективної екосистеми важливо розуміти, що зацікавленість сторін є різною: стартапери прагнуть до масштабування продукту; бізнес-ангели – до ефективності та прибутковості вкладень; держава – збагачення через податкову службу; університети – значних рейтингів. Тому розвиток стартаперства є тим підґрунтям для ефективного інноваційного розвитку, що через залучення інтелектуальних здібностей української молоді може отримати значний економічний прогрес.

Література

1. StartUps. Top Ukraine (2019). Electronic references [Online]. Available: <https://www.startupranking.com/top/ukraine>
2. Л.Фліпчук, Н.Ломоносова Бюджет освіти та науки 2019. Аналітична записка центру CEDOS. – 12 с. [Online]. Available: <https://cedos.org.ua/system/articles/pdf>
3. World Bank Group (2019) Electronic references [Online]. Available: <http://hdr.undp.org/en/content/expenditure-education-public-gdp>
4. Human Development Reports. 2018 [Online]. Available: http://hdr.undp.org/sites/default/files/2018_human_development_statistical_update.pdf
5. IT-стартапи для української освіти: унікальні розробки на конкурсі Egap Challenge. Інститут модернізації змісту освіти, 2017. [Online]. Available: <https://imzo.gov.ua/2017/02/13/it-startapy-dlya-ukrajinskoji-osvity-unikalni-rozrobky-na-konkursi-egap-challenge/>
6. Investors Book. Who is who on the Ukrainian investment Market 2017. Ukrainian Venture Capital and Private Equity Association, 2017. – 41p.